

VAI TRÒ CỦA DOANH NGHIỆP KHU VỰC TƯ NHÂN TRONG PHÁT TRIỂN KINH TẾ - XÃ HỘI TỈNH ĐẮK LẮK

Đỗ Thị Nga¹, Vũ Trinh Vương¹

Ngày nhận bài: 07/3/2022; Ngày phản biện thông qua: 31/5/2022; Ngày duyệt đăng: 01/6/2022

TÓM TẮT

Bài viết này đánh giá vai trò của doanh nghiệp khu vực tư nhân trong phát triển kinh tế - xã hội tỉnh Đắk Lắk. Kết quả nghiên cứu chỉ ra rằng, các doanh nghiệp khu vực tư nhân có đóng góp tích cực vào phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh qua các khía cạnh i) sản xuất và cung ứng hàng hóa, dịch vụ; ii) tăng trưởng GDP; iii) tăng nguồn thu ngân sách; iv) tạo việc làm, nâng cao thu nhập và giảm nghèo; v) thúc đẩy tăng năng suất; vi) tăng trưởng đầu tư phát triển kinh tế - xã hội. Hạn chế của doanh nghiệp khu vực tư nhân tỉnh Đắk Lắk là quy mô nhỏ, yếu về nguồn lực và năng lực quản trị, hiệu quả hoạt động tài chính thấp. Để thúc đẩy phát triển doanh nghiệp khu vực tư nhân, góp phần cải thiện vai trò của doanh nghiệp trong phát triển kinh tế - xã hội, các biện pháp cần tập trung tháo gỡ bao gồm nâng cao năng lực quản trị và năng lực công nghệ; tăng cường khả năng tiếp cận thị trường, đất đai và tín dụng, khuyến khích thúc đẩy tích tụ vốn và tăng trưởng quy mô của các doanh nghiệp.

Từ khóa: Doanh nghiệp, khu vực tư nhân, phát triển, Đắk Lắk.

1. MỞ ĐẦU

Quá trình chuyển đổi kinh tế ở các nước xã hội chủ nghĩa gắn với tái cấu trúc hệ thống doanh nghiệp cho thấy sự công nhận mạnh mẽ vai trò của khu vực kinh tế tư nhân đối với phát triển kinh tế - xã hội ở các quốc gia này. Quá trình tư nhân hóa, tự nó giải quyết hầu như tất cả các vấn đề về sản xuất của hệ thống cũ và thành công trong quá trình chuyển đổi ngày càng phụ thuộc vào sự mở rộng của khu vực kinh tế tư nhân. Vai trò của doanh nghiệp khu vực tư nhân đối với các nền kinh tế thị trường mới nổi, ngoài tác động kinh tế trực tiếp của việc cung cấp hàng hóa, dịch vụ và việc làm, còn có tác động lớn đối với xã hội thông qua việc tạo ra điều kiện môi trường chính trị và xã hội ổn định (Robert, 2001). Sự liên kết ngày càng tăng của nền kinh tế thế giới đã làm tăng ảnh hưởng và vai trò của doanh nghiệp khu vực tư nhân, đồng thời làm cho nền kinh tế ngày càng phụ thuộc vào khu vực tư nhân để tạo ra của cải (Larderele, 2002).

Phần lớn doanh nghiệp khu vực tư nhân là các doanh nghiệp nhỏ và vừa. Khu vực này đóng góp vai trò cực kỳ quan trọng trong nền kinh tế hiện đại, được chứng minh là một hệ thống đổi mới hấp dẫn nhất và to lớn nhất (Neagu, 2016). Các doanh nghiệp nhỏ và vừa được thành lập ở khu vực địa lý rộng lớn, bao gồm cả ở vùng nông thôn và có xu hướng sử dụng nhiều quy trình sản xuất thâm dụng lao động. Do đó, chúng có đóng góp quan trọng vào phát triển kinh tế - xã hội như cung cấp cơ hội sinh kế, cải thiện phân phối thu nhập (Madanchian et al., 2016; Ayandibu and Houghton, 2017). Các doanh nghiệp khởi tư nhân nói

chung, doanh nghiệp nhỏ và vừa nói riêng được coi là lực lượng mạnh mẽ nhất để giải quyết nhiều vấn đề cấp bách mà xã hội chúng ta đang phải đối mặt, đặc biệt là chia sẻ giá trị giúp thúc đẩy làn sóng đổi mới, tăng trưởng năng suất và tăng trưởng kinh tế (Edmiston, 2004; Porter, 2012; Madanchian et al., 2016; Herr and Nettekoven, 2017). Bên cạnh đó, việc phát triển doanh nghiệp khu vực tư nhân cũng góp phần nuôi dưỡng tinh thần kinh doanh, hỗ trợ xây dựng năng lực sản xuất và tạo ra các hệ thống kinh tế có khả năng chống chịu, thông qua liên kết giữa các doanh nghiệp (Ayandibu and Houghton, 2017).

Ở các nền kinh tế đang phát triển, các doanh nghiệp quy mô nhỏ có vai trò quan trọng sự phát triển của nền kinh tế, bất chấp những vấn đề khác nhau gặp phải khi thành lập các doanh nghiệp nhỏ. Các doanh nghiệp đã có đóng góp tích cực trong việc phát triển năng lực công nghệ bản địa, giảm thiểu di cư từ nông thôn vào thành thị và sử dụng có hiệu quả các nguồn lực (Francis, 2009; Hassan and Ahmad, 2016). Ngoài ra, vai trò của các doanh nghiệp quy mô nhỏ còn giúp làm giảm thiểu các tệ nạn xã hội, như trộm cướp, mại dâm, gian lận và bắt cóc nhờ những người thất nghiệp được tạo việc làm (Obi, 2015).

Thành tựu của nền kinh tế Việt Nam trong những năm qua có đóng góp tích cực của doanh nghiệp khu vực tư nhân. Đặc biệt, sự tái khẳng định của Đảng và Nhà nước “về phát triển kinh tế tư nhân trở thành một động lực quan trọng của nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa” tạo động lực để khu vực này đóng

¹Khoa Kinh tế, Trường Đại học Tây Nguyên;

Tác giả liên hệ: Đỗ Thị Nga; ĐT: 0914056482; Email: dothinga@ttn.edu.vn.